

ИЗЛАЗИ
СВАКИ ДАН
ЦЕНА
ЗА 1 МЕСЕЦ 3 ДИН.
ЗА ИНОСТРАНСТВО
ЗА 1 МЕСЕЦ 4-50 ДИН.

ПРЕТПЛАТУ ПРИМАЈУ
СВЕ ПОШТЕ У СРБИЈИ
И ИНОСТРАНСТВУ.

ЗВЕЗДА

ЛИСТ ЗА ЗАБАВУ

ПРЕТПЛАТИТИ СЕ МОЖЕ
САМО КОД ПОШТА

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА
НЕ ПРИМАЈУ СЕ

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ

УРЕДНИШТВО СЕ НАЛАЗИ
НА „КОСАНЧИЋЕВОМ
ВЕНЦУ“ БР. 16

Број 10 п. д.

УРЕДНИК: Јанко М. Веселиновић.

Број 10 п. д.

САДРЖАЈ

Њој — Хајдук Станко — Идиот — Ситнице — Представе у народном позоришту — Последње цвеће.

Њ О Ј

Ко божица да си, душо, из доба минула давна:
Узорна, чиста, света, ведаш ми прићи к себи;
Ал' ми о' моја лава, кад поноћ падне тавна,
На крил'ма чешње слатке долеке тихо к теби.

И тада, — опрости душо — вазда слободна, смела:
Љуби ти усташца, ово — мирисне власи твоје,
Када се умори мила, занесе од даха т' врела,
На груд' ти тада падне, на олтар љубави моје.

Па тако почива мирно на белим твојим груд'ма,
Док слаћан — враме проспе, зорица љупка, рана!
А после тога ходим, весео међу људма —
А то ти, душо, бива свакога божијега дана.

Тако проводим живот од када знадем тебе,
Живот изаткан тугом, и опет пун милона;
А кад те једном видим, во своју ува себе,
Топло ћу славит хвалом, Бога са висина.

АЛЕКСАНДАР МИЛАН.

Х А Ј Д У К С Т А Н К О

РОМАН У ТРИ ДЕЛА

од

Јан. М. Веселиновића.

(11)

ПРВИ ДЕО

О Д М Е Т Н И К

(НАСТАВАК)

У том изађоше на пут. Лазар виде да су близу хана...

Напрегне сву снагу и јурну да побегне... Али га Маринко стиже и увати за врат.

ПОСЛЕДЊЕ ЦВЕЋЕ

(ПРИЧА ПОЛА БИЛОА)

I

Од неко доба завладала је туга у кући Бишотовој. У његовом скромном, сиромашком стану, где се пре разлегала весела песма вредне шваље, сад је нема тишина. Видело се, да се иза у пола спуштених завеса крије нека тајна жалост. Из оне собе, коју је некад кћи Бишотова пунила животом и весељем, сад се чује само сув, потмуо кашаљ, који ерце пара.

Честити радник, поред све своје оскудице, није више одлазио на рад. Он је хтео да се нађе крај постеље своје кћери, да је негује у болести.

Љута болест већ је одавно морила једну девојку. То је била она болест што сваки час замењује наду очајањем и још из раније прети неминуом смрћу...

Од како настаде јесен, болест се окрете на горе; видело се, да ће јој свршетак бити злокобан. Сад је Алина била толико слаба, да се није могла ни маћи без чије помоћи.

Бишот није више одмицао од своје кћери. Био је једнако код ње, додавао је лекове, успремао собу. Кад седне поред њене постеље, вазда окрене главу у страну, да Алина не види како му се ваљају вреле сузе низ образе...

— Пре би од муње побег'о него од мене! рече он и погледа Лазара страшним погледом...

Лазар се предаде судбини...

Дођоше пред хан.. Маринко пропусти Лазара напред. Лазара беше снага издала. Без Маринкове помоћи он не могаше прекорачити прага.

Ватра са огњишта осветљавала је хан. Ханџија и пандури субашини спаваху око ватре. Маринко пробуди једног пандура, рече му да јави субаши: да је нашао оног човека и довео га.

Пандур приђе вратима и таман их отвори а из собе се зачу субашин глас:

— Дође ли Маринко?

— Дош'о је... И довео је некога...

— Нека дође овамо.

Маринко узе Лазара за руку и увече га у одају.

Лазар са свим изгубио свест. Он већ није знао шта ради. Ишао је, јер га је Маринко вукао. Да га он није повео он би остао на месту као окамењен.

— Ех... бива, Маринко!.. Ти па — ти!.. Без тебе ништа! — рече Крушка.

— Ја само слушам старијега! — рече Маринко целујући му скут.

— Ако... ако!.. Изиђи, одмори се!

— Маринко удари „темена“ и изађе.

Лазар је чуо овај разговор, али беше равнодушан. Душевни умор беше толико јак, да он није могао више ни да појми свога положаја.

Кад Маринко изађе, Крушка се диже са дивана, приђе Лазару па му погледа у очи и рече благо:

— Немој се плашити... Не бој се!..

Лазар заколута очима. Он није веровао да те речи субаша говори. Да не беше још кога у соби?... И он поче зверати око себе..

Нежним, тихим гласом, трудећи се да угуши своју тугу, он јој је говорио:

— Осмехни се, чедо, свом старом оцу... Речи му, да ти је боље... много боље..

У кући је било само њих двоје, више никога.

Пре осам година умрла је Бишоту жена, коју је он необично волео. Од тада је кућа његова носила на себи печат туге, поред све живости и веселости Алинине. Временом се, беше мало залечила рана Бишотова. Он је сву своју милошту, све своје старање поклонило Алини; она му је била цигла утеха, једино ње ради он је живео и дисао. Али поред све његове неге, поред свег старања — проклета болест неосетно снађе Алину и спремише јој пре времена гроб...

II

Беше октобарско јутро. Сунце грануло кроз прозор и обасјало сиромашку собицу. Алину на један мах обузе нека радост. Она се придиже и седе онако бона на постељи; гледала је кроз прозор ведро, плаво небо. Неодољива туга и сета замени јој тренутну радост. О, како би волела изићи у поље, у зелену шуму, видети свет бојџи, који сунце огрева својом животворном светлошћу! А она, тако млада, прикована ето за постељу с које, како јој се слутти, не ће већ ни устати... А живот је тако леп, тако примамљив, и она жуди, жуди необично за животом... хтела би да живи...

Алина смотри у оближњој кући бокорић ружин, заборављен и већ увео од првог хладног ветра. Њој дође чудновата жеља. Слабим, промуклим гласом прошапута сиротица:

— Не бој се!... Не бој се! — рече Крушка и опет благо. — Али преварио си се.

Ове топле и благе речи, после оноликих мука и оноликог страха, падоше као на усијано гвожђе... Срце му залупа нагло, чисто хтеде да га угуши...Полише га сузе, он зајеча...

Опрости!... Опр — о — сти!...

Па клече преда њ.

— Ја нисам 'тео!... То је било на један пут!... Ни сам не знам шта ми би!... Дође ми да га морам убити! Или њега или себе!...Нисам мог'о отрпрати да он боље скаче од мене! П'онда и оборио ме!.. П'онда, срце ми се цепало на парам-парче кад видим само како га Јелица гледа!... Е, дође, па ми се смрче пред очима!... Мор'о сам га убити!...

— Али, ти га нијеси убио! — рече субаша.

Лазару као да неко опали шамар.

— Није могућно! — рече он и погледа разрогачено Крушку.

— Нијеси га убио!

— Али, он је... пао!

Турчин удари у длане. Један се пандур појави на вратима.

— Је ли ту Мехо?

— Јесте.

— Нек' дође.

Мехо уђе у одају.

— Кад си ти виђео оног Алексиног чапуна?

— Прије један сахат. Виђех га у вођу, код куће.

Лазар обори главу као да је св. Аранђео ножем дохвати.

— Иди, Мехо.

Мехо изађе.

Обојица заћуташе. Турчин стаде ходати преко собе. Подавио браду па грицка, види се: нешто крупно мисли. Најзад рече:

— Сад, нијеси га убио — нијеси!... Али, како ћеш свјету рећ' за што си пуц'о на њ?...

— Казаћу: за то што га мрзим!

— Али то није паметно...

— Ја га од истине мрзим!

— То знам... Ха! А кажи ти мени, има ли у твојега баба пара?

— Има.

— Заш ли ће му стоје паре?

— Знам. У старом вајату у једном сандуку.

— Јесу ли под кључем?

— Оче, ја бих...

И одмах ућута, јер је знала да јој се жеља не може испунити.

Али те три речи њезине пробудише сву пажњу Бишотову. Он притрча к постељи своје миле Алине и погледа њено увело, бледо лице.

— Желиш ли што, чедо моје?

И у дубини душе своје с'ам себе прекореваше, што већ није могао раније погодити, раније испунити њену жељу.

— Кажип, слатко чедо, кажи... шта хоћеш?

— Ја бих, тата... цвећа ..

— Цвећа? рече он. Та донеће ти отац колико хоћеш.. И ти се још утешеш, не штедеш одмах?

Њему се учинило то њено утешање необично, непојамно.

— А каквог би ти цвећа?

— Не знам... прошапута Алина. Да ми је букетић... од двадесет пара. Цвеће је... пуно, пуно живота ..

А за тим додаде слабим гласом:

— Али не ћу... цвеће је врло скупо... у ово доба године... нисмо кадри платити...

Нисмо кадри платити? И сама помисао на то учинила се Бишоту као увреда. Зар он не би све продао, све заложно за своју милу Алину?

Сав срећан, обрадован, што његова кћи још нешта жели, што помишља на живот, — он брзо метну шешир на главу, узне

— Јесу.

— Је ли и Станко знао за те паре?

— Јесте.

— Је ли твој бабо знао да Станко зна?

— Јесте. Наше су куће, као једна. Ништа од њихових укућана није кривено.

— Ех, ето ви'ш! — рече Крушка и упиљи у Лазара...

Лазар се поче досећати.

— Сад иди крадом кући...Иди правце у вајат, разбиј сандук, узми паре па склони ће гођ!... А сјутра кажи: да си пуц'о на Станка за то, што те је покр'о!... Јес' разумио?...

Лазару се насмени брк. Та Крушка, не само да му прашта, него му даје савета како и пред светом да се правда!... Још ће, ђсем свега, начинити Станка и лоповом... Он поже главу и рече:

— Јесам, разумео сам.

— Ви'ш — рече Крушка — како се бринем за те!..

— Видим, и... 'вала ти!

— Али, ти ме мораш слушати, или...

— Слушаћу те ка' оца, боље него оца!...

— Лијепо, лијепо!.. Тако ја и хоћу! — рече Крушка и удари у длане.

Пандур промоли главу кроз врата.

— Кажи Маринку нека дође.

Маринко уђе говорећи још с врата:

— Ја мало приседо' да једну, у твоје здрављину, попушим, честити ефендија... А мало сам пијно и ракијце...

— Ако, ако Маринко!... Ти си мој, ако!...

Маринко развукао лице, па се пери од радости што га субаша тако мази.

— 'Вала ти! — рече.

— Него, знаш шта, Маринко?

— Шта?

— Ти ћеш сјутра код суднице причати: како си јуче виђео Станка кад је изиш'о из старог вајата Миражчићевог, и како се крио да га ко не би виђео...Јес' утувио?

— Јесам, не бери бриге! Кад ти 'оћеш ја ћу се и заклети, а то ли лагати!

— Али, кад лажеш — пази!... Немој да те ухвате!

— Ама, не учи ти мене! То је мој стари занат!... Ја, кад станем лагати, и сам мислим да је истина!

— Е, тако, ви'ш! насмеја се Крушка — А сад иди с Лазаром до куће, нек' дијете није само.

чицу и излете на врата. Све је више убрзавио кораке, готово трчао, чисто му се чинило, да је нашао лек којим ће васкреснути своју кћер. Застаде за тренут. Да ли има при себи новаца? Сети се, да је стрицао у џеп све што је нашао у фиоци — све своје имање: 23 динара. „Само нек буде ово доста!“ помисли у себи, па похита напред. Та не ће се с њим џењкати, даће му цвећа, чим каже, да је то за његову кћер која је већ на самртничкој постељи.

III

Задихан од брза хода и бригући зној са чела, уђе Бишот у при дућан где се продаје цвеће.

— Дајте ми цвећа, брзо цвећа! узвикну он продавачици.

— Ево... изберите!

— О, шта да бирам!... рече Бишот... Дајте ми, дајте брзо најлепше цвеће што имате... Ево котарчице... напуните је, напуните...

Надајући се добром пазару, продавачица устаде, показа му ружу и рече:

— Ево дивних ружа... хоћете ли?

— А миришу ли добро?

Продавачица помисли да се он шали.

— Та, молим вас, ружу су... како не би мирисале!... Ево вам и љиљана... и љубичица... и каравиља... Све је то јутро узабрано...

Бишот је само питао за сваки цвет, да ли добро мирише. Продавачица му их пружи и он вагло удахну њихов мирис.

— 'Оћу, ефендија, како не би!...' 'Ајде, Лазо! 'Ајде, роде!...

Обојица ударише темена, па изађоше из одаје.

— Лаку ноћ, ефендија!

— Лаку ноћ!...

Турчин оста сам. Распали чибук, пређе преко одаје неколико пута гладећи браду.

(Наставиће се)

И Д И О Т

роман Достојевског

(11)

(НАСТАВАК)

Међу тим, сама није губила апетита, него је обично око дванајест и по часова заједно с ћерима доручковала, а тај се доручак мало разликовао од ручка. Госпођице су пиле по једну шољу кафе пре тога, тако око десет часова, и то у постељи, кад се пробуде. Њима се то допало, па је и установљено један пут за свагда. У 12^{1/2} часова постављао се сто у малој трпезарији, близу маминих соба, и на овај породични и интимни доручак долазио је по некад и сам ђенерал, кад му је време допуштало. Сем чаја, кафе, сира, меда, масла и других ђаконија, које је ђенералица радо јела као на пр.: ђуџета, доносио се јак, врућ буљон. Онога јутра, кад се започиње ова прича, сва породица, искућена у трпезарији, очекиваше ђенерала, који беше обећао доћи у 12^{1/2} часова. Да је он задоцнио ама за један минут, за њим би се одмах послала потера; али, он је дошао акуратно. Пришав супрузи да је поздравил и пољуби руку, он је опазио на лицу њеном нешто са свим особито. И ако је још у очи тога дана предвиђао и у напред осећао, да ће сутра бити нека „анекдота“ (како се он изражавао) и већ пре спавања био тиме узнемирен, опет је сада претрнуо. Ђери дођоше, да се пољубе с њим; оне се нису ердиле на њ, па опет и ту, као да беше нешто особито. Оно, ђенерал је, ради неких прилика, постао и сувише подозрив; но како он беше отац и супруг искусан и окретан, то је одмах предузео своје мере.

Мислим, да неће бити од штете објаснити односе и прилике, у којима се налазила породица ђенерала Епанчина у почетку ове приповетке. Казали смо у почетку, да ђенерал није био човек бог зна колико образован, него на против „самоук“, како је и сам о себи говорио; али је био искусан супруг и окретан отац. Он се држао правила, да не хита са удајом својих кћери, да им „не висе једнако над главом“, да их не мори сувишном родитељском бригом за

њихову срећу, како се то вољно и невољно дешава у најпаметнијим породицама, где се множе одрасле девојке. Он је чак успео да склони и Јелисавету Прокофјевну, на то, премда је то била тешка ствар, — тешка за то што је неприродна; али су разлози господина ђенерала били врло значајни а освивали су се на очевидним фактима. Па и удаваче, остављене себи самима, са свим природно, прихватише се најпосле размисљања, и оставише своје капризе и ђуди. Родитељима оста само то, да неуморно, и, у колико је могућно, неприметно мотре да се не деси какав чудноват избор, а за тим да лове zgodну прилику па да од једанпут упуте ствар куда треба. А већ доста је и тога, што из године у годину расте и пр. њихово стање и друштвени значај геометричком прогресивом; дакле, што је више пролазило време, у толико је био већи добит за ћерке. У сред свију ових неизбежних факата, показа се и још један факат: најстаријој ћерци, Александри од једном и са свим изненадно. (као што то увек бива) мину двадесет пета година. Готово у исто то доба показа се у Атанасија Ивановића Тоцкога, човека из вишег круга, добро познатог и необично богатог, једна стара жеља: да се ожени. Беше то човек од 55 година, човек сјајна карактера и необично финога укуса. Хтело му се да се добро ожени, а био је ванредан поштовалац лепоте. Па како је он, од неког времена, ступио у дружбу с ђенералом Епанчином, и ту дружбу појачао заједничким учешћем у неком финансијском предузећу, то му је саопштио, тражећи, тако рећи, пријатељског савета и руководства: да ли је могућна, или не, предпоставка о браку са једном његовом кћери? У тихом и дивном току породичног живота ђенерала Епанчина, наступио је очевидан преврат.

Већ је речено, да је најлепша у овој породици била најмлађа кћи — Аглаја. И сам Тоцки, човек необичног еготизма, опазио је да ту нема посла, и да му Аглаја није суђена. Може бити, да је она слепа љубав, и ватрена дружба сестара увеличала ствар, али тек Аглаји одређено беше најискренијим начином да буде не само судба, него и идеал земаљскога раја. Њен будући морао је бити власник свих врлина и успеха, а о богатству и да не говоримо. Сестре се међу собом сложиле, и то без многога разговора, да чак и жртвују од своје стране у њему корист, а мираз јој беше одређен велики и баснослован. Родитељи су знали за споразум двеју старијих кћери, и с тога, кад је Тоцки тражио савета, оне ни сумњале нису, да ће једна од старијих увенчати њихове жеље, тим пре, што Атанасије Ивановић неће ватезати око мираза. Ђенерал је, као искусан човек, одмах оценно жељу Тоцкога. Но како је и сам Тоцки, до-

— Добро је, добро! рече. Метните у котарчицу и то... и то... и то... метните још... још... још!...

Котарчица се брзо напуни.

Продавачица је трљала радосно руке.

— Колико сам дужан? упита Бишот.

Продавачица погледа котарчицу па рече:

— Свега 30 динара

— Тридест динара?! Зар је цвеће тако скупо?

Он то није рекао, што му је било жао новца. О, не! Он није имао више од 23 динара, па ће сад ето морати да одвади из котарчице неколико цветова, а може бити — да би се баш ти цветови највише допали Алини. Јадни Бишот ћутао је неколико тренутака као нем. Продавачица виде како он застаде, па бојећи се да не одбије таку муштерију, поче се правдати што је толико заценила:

— Није то скупо! У ово доба ретко се где нађе цвећа...

Бишот жалостиво обори главу.

— Тако је, тако.. прошапута он; али ј... ја немам више од 23 динара...

— Двадесет и три динара? рече продавачица. Али што му драго! Ви сте, како ми се чини, добар човек... узмите цвеће.. Верујте, дајем вам по коштању.. ни царе не добивам...

— Могу понети? кликну Бишот радостан. О... да ви знате... ово је цвеће за моју болесну кћер.. Ви чините добро дело... ви сте честита жена.

И једва се уздржа да не заплаче...

— Хвала вам у њено име! рече он... Ја ћу јој ово казати...

И на поласку рукова се с продавачицом. Он сиромаш није знао, да је она на том цвећу и пак ућарила пет динара.

Неко на улици понуди му се, да понесе котарчицу. Бишот га само погледа попреко. Зар да неко други носи то цвеће? Цвеће за његову кћер? А он да се врати кући празних шака?...

IV

Уз пут је Бишот замисљао, како ће тим цвећем искитити Алинину собицу, која је била пуна туге и неме тишине.

Кад га Алина виде с котарчицом, пуном цвећа, она се радосно осмехну. Њој се учини, да с тим цвећем уђе у њену собицу пролеће и оживи је.

— Алина, ово цвећа! кликну Бишот пун радости.

А она сиротица захвали му — дугим погледом и благим осмехом. Она је желела само букетић од двадесет пара, а сад — ето јој толике гомиле цвећа!

Бишот спусти цвеће на постељу Алинину, и ћутао је стајао поред ње, а лице му беше озарено радосћу. Кад се тако нагледао своје миле кћери, он изиде из собе; желео је да је остави саму, да јој не смета. Јадна девојка поче миловати и гладити цветове својом сувом руком; њој се чинило да у њима види оличен живот...

бро мотрио на своје кораке и само тек сондирао ствар, то су родитељи дали кћерима ову ствар на знање тек као далеку предпоставку. У одговор на то, оне су дале неодређену, али опет утешну изјаву, да би најстарија од њих, Александра, као примила тај предлог. А то беше девојка цврста карактера, добра, паметна и необично дружевна; могла се се радо и лако удати за Тоцкога; и кад би дала реч, часно би је одржала. За раскоп није марила; једном речи, није била опасна, него је могла чак умирити и засладити живот. На изглед беше врло лепа и ако не ефектна, А шта је могло и бити боље за Тоцкога?

И опет је ствар ишла све „испод жита“. Генерал и Тоцки споразумеше се узајамно и дружински, да, за неко време, избегну све формалности. О овој ствари, ни родитељи с кћерима још не почеше говорити отворено, и јави се као неки дисонанс: генералица Епанчина, мати породице, беше нечим незаловодна, а то је било врло важно. Десила једна околност што је све кварила, један случај, због којег је сва ствар могла коначно пропасти.

(Наставиће се).

СИТНИЦЕ

Употреба имена великих људи у Америци. У провинци Кентуки, у Америци. Црнци имају чудан обичај да узимају имена и презимена великих људи. У полицијском главнику, у једним новинама те провинције, скоро је била ова белешка:

Јуче је уапшен Венијамин Франклин за крађу јаја. Ђорђа Вашингтона спровели су у затвор, јер су га ухватили у крађи у једном дућану. Мартин Лутер спроведен је у квартал због пијанства и блудног живота са Маријом Антоанетом, а Наполеон Бонапарта осуђен је на десет дана затвора због крађе једне козе.

* * *

Постанак једног новог индијског божанства. Kedarnath Basu пише у „*Journ. Antropol. Soc. of Bombay*“: „Кад сам прошле, 1893 год., путовао кроз Сундарбане на делти реке Гангеса, налазио сам врло често људске главе од уме направљене а обојене бело црвено и црно. Становници, који су већином ратари, рекосе ми да те главе представљају Дакикхину Тхакур или Рају, а то је божанство које штити становнике од тигрова и то их врло добро штити, јер од кад су те главе положена то опакно звериње сад је мирније. Дале ми сељаци не знадоше, ништа рећи али ми један брамин то објасни и рече да се то ново божанство увело тек од педесет година на овамо и да се јако поштује. Тамо је, у том пределу, пре 50 година, живио један славан ловац тигрова, неки Дакикхина Раја, од чијег су се погледа и суерета тигрови плашили. Сељаци су тог човека поштовали као бога, јер су их тигрови јако нападали и таманили. И после његове смрти изговараху свуда његово име да би тиме звериње расплашили.“

Она их је вадила из котарнице и ређала поред себе по постољима, па их опет скупљала, и није могла доста да их се нагледа. Како су свежи! Како им је силан мирис!.. Она је разговарала са њима, запиткивала их... Одакле су? Је ли лепа она башта у којој су цвали? Је ли топло сунце у њихову завичају?

О, то, сунце! Сад јој је оно било све и сва! Она није могла замислити, да је сунце онако исто, као што је било онда кад је последњи пут изишла на улицу... Болесника брзо забораве... Па и то бездушнo сунце ни да се надвири, заборавило је, не ће више да загреје њене болесне груди...

И она се својом маштом пренесе из те загушљиве собице далеко, далеко... у бескрајну просторију њива и ливада. Њој се чинило, да је цветови разумеју, да говоре с њом...

Али у брзо клону на јастук малаксала, уморна. Ваздух у соби беше тежак, загушљив. Њој се учини, да осим ње још неко ту дише, и то је дисање бивало све теже, све загушније... Глава јој беше тешка као олово. Поче јој застајати дисање... хтела дахнути, а није могла... Узаман је пружала руке да одгурне цвеће; јер је осетила, да је оно својим мирисом гуши, убија... Хтела је зовнути оца, али није могла...

А отац јој беше ту, пред вратима, близу...

О, да зна јадник, како на два корака од њега издише његова кћи, коју је убио он, својим цвећем!..

Али он није ништа слутио; мирно је тестерио дрва пред кућом. Алина се већ бори с душом... Осећајући да је ту већ суђени час, она прибра последњу снагу и очајно врисну: „тата“!..

Власник и уредник: Јан. М. Веселиновић.

Заиста, факт је, вели писац даље, тигрови су у овом пределу ређи и мирнији но у осталим местима. Сељак то приписује моћи свог новог божанства, а у истини то је због повећаног саобраћаја, због подигнуте железнице и многих енглеских ловаца. Али нови бог се и даље јако поштује.

ПОШАЛИЦЕ

Једном, за време берлинског конгреса, сеђаше Бизмарк у друштву са Дизрајелијем.

— Како ви радите кад оћете да се отресете досадне посете?

— О, то је лако, одговори Бизмарк. Чим ко дуго остане тада дође моја жена и позове ме.

Тек што то Бизмарк рече, а уђе слуга и окрете се канцелару

— Госпођа, кнегиња и супруга, жели с вама да говори!

ПРЕДСТАВЕ У НАРОДНОМ ПОЗОРИШТУ

У уторник 20 септембра:

ЗАВИЧАЈ

Позоришна игра у четири чина, написао Херман Судерман превео с немачког Мих. Р. Поповић. — Игра 14 особа (8 мушких 6 женских). Главне су улоге: Шварц (г. Љ. Станојевић), Магда (г-ђица Нигринова), Марија (г-ђа Гавриловићка), Вендловека (г-ђа Јовановићка), Макс (г. Барбарић), Хефтердинг (г. Гавриловић), Келер на велики (г. Стојковић). Догађа се у Немачкој. — Редитељ је г. Гавриловић. („Завичај“ је представљан први пут у уторник 31 маја ове године; сад се игра 2-ги пут.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

изашла је

КРВАВА КЊИГА

РАТНЕ СЛИКЕ СА ИСТОКА

БАЈАДЕРА — СИНОПА — ОПАСНА ШАХ — ИГРА — АКТИАРСКИ СУЖАЊ — БАШТОВАН НА БОЈНОМ ПОЉУ

НАПИСАО: М. Јокај — ПРЕВЕО: Д. Клајић.

Књижара Велимира Валожика

Цена 1-20 пар. дин.

Изашла је из штампе нова књига

ПРОТЕСТАНСКА ДОГМА О СПАСЕЊУ

од

СТЕВАНА М. ВЕСЕЛИНОВИЋА

професора Богословије.

Цена 1.50 динара.

Може се добити код писца.

Бишот задрхта на тај врисак. Улете у собу и уплашен запита: — Шта ти је, Алина? Шта ћеш?

Она већ није могла одговорити. Хтела је да се отвори прозор... да дахне ваздуха...

Несрећни отац није могао разумети шта хоће, није могао погодити њену мисао... Видећи одгурнуто цвеће, помислио је, да га она иште...

— Хоћеш цвеће? рече он угушујући плач. Ево, Алина драго, слатко чедо моје, ево... ево!..

И говорећи то, он јој је све ближе примицао одгурнуте цетове. Та и живот би свој дао, да спасе Алину... Није јадник ни слутио да сам убија своје дете...

Лице Алинино побледи мртвачким бледилом; очи јој се у пола склопише.

— Алина!.. Алина!.. шапутао је Бишот као у бунилу, ван себе од туге.

Он принесе своја уста на већ хладно чело свог јединог детета, и одскочи пун ужаса.

Јадна Алина беше већ непомична... Умрла је сиротица...